

kakor tudi zraven stoječo kopico slame popolnoma upepelil. Ker je imel g. Seršen spravljeno v kozolecu vse letošnje seno in otavo, kakor tudi slamo in so zgoreli pod kozolecem spravljeni vozovi in velika skladnica desk, ima g. Seršen okrog 100.000 dinarjev škode, ki pa je le deloma krita z zavarovalnico. Velika sreča za Ljutomer je, da je stal kozolec sam za sebe in precej daleč od vseh drugih poslopij, tako da se ogenj kljub močnemu vetru ni razširil, čeravno je kopica slame tlela še v nedeljo popoldne. Ker je bilo poslopje brez stanovalcev in zaklenjeno ter je začelo goriti v sredini od znotraj, ni dvoma, da je zanetila ogenj zlobna roka.

Za pogorelec pri Sv. Križu pri Ljutomeru. Poslanec dr. Josip Hohnjec se je z interelacijami obrnil na notranjega ministra, na kmetijskega ministra, ter nujno zahteval pomoči za pogorele v Buncanih in Lokaveh. Vlada ima dolžnost, da nakloni denarno in materialno pomoč tistim, katerim je požar povzročil toliko škode, odnosno uničil vse imetje.

Položnice so priložene današnji številki vsem, tudi takim, ki so že plačali naročnino. Naj si ti položnice prihranijo, drugi pa naj jo uporabijo za čimprejše poravnane naročnine. Ko položnice izpolnujete, napišite na srednji del, ali ste star (dosedanji), ali novi naročnik.

Zbor radičevskih zaupnikov. V soboto popoldne so imeli radičevci v Mariboru pri »Halbwidlu« zbor zaupnikov za mariborsko oblast. Udeležba je bila veličanska — točno 42. Umevno, da se je predsednik shoda Kelemina mlajši, sin poslanec, bridko pritoževal nad tolikim številom. Glavni govornik je bil Albin Prepeluh, ki je govoril programatični govor o kočevski železnici in o orožnih listih ter sporečel zborovalcem neverjetno vest, da so ga kranjski klerikanci naprosili, da bi šli radičevci skupaj s klerikanci. Bivši poslanec Štefan Dobnik je ogreval poslušalce za skupni nastop radičevcev s samostojnimi, z Nemci in demokrati. Za zvezo z Nemci se je zavzemal tudi predsednik shoda Kelemina. Ravnotako je povdarjal Prepeluh, da se je treba razgovarjati z Nemci za skupen nastop proti SLS. Dr. Rajar je predlagal, da se skuša doseči pri hrvatskih radičevih, da bi oni kandidirali samo v Medjimurju, slovenskim radičevcem pa da bi prepustili Prekmurje.

Ormoški Rojs je sestavil takle bojni načrt zoper klerikance: Da dobimo glasove kmečkega ljudstva, moramo prvič postaviti take kandidate, ki bodo pri kmečkem ljudstvu vlekli, drugič pa se moramo vezati s katerokoli stranko; s kompromisom in privlačnimi kandidati bomo, tako je rekel, razbili SLS. Na shodu je seveda moral biti tudi uradnik, okrajni ekonom Stoklas iz Prevalja, ki se je tudi zavzemal za zvezo z Nemci. Govoril je še Lipovšek iz Maribora; navzoči pa so bili mariborski novepečeni radičevci dr. Kukovec in njegov tajni svetovalec dr. Novčan. Zborovanje je bilo žalostno — predznak bodočega izida volitev za radičevce. V Kočevju imajo radičevci kompromis z Nemci proti SLS. Dobro bi bilo, da bi tudi štajerski radičevci napravili tak kompromis.

Slike z evharističnega kongresa v Čikagu, lahko vidite danes v četrtki, dne 2. decembra, zvečer ob osmih v dvorani Zadržno-gospodarske banke, kjer bo predaval udeleženec kongresa g. profesor Bogovič. Ker je ta priridev ena največjih svetovnih, kar jih zgodovina pomni, in so slike te prireditve prav izredno posrečene, bo vsakemu žal, ki tega ne bo videl. Zato pa ne pozabite danes zvečer iti k temu predavanju!

Nogo si je zlomil. V soboto je mariborska prevozna tvrdka »Balkan« vozila premog za rusko šolo v Hrastovu pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Na povratku pa je voznik Vincenc Fučnik pri zaviranju voza tako nerodno stopil, da ga je zgrabilo kolo za desno nogo in mu jo zdrobilo. Poklicana mariborska rešilna postaja je ponesrečenca prepeljala takoj v bolnico.

Uboj in pretep na Bišu v Slovenskih gorah. Dne 25. novembra se je zbralo več fantov v hiši mladega posestnika Konrada Čeh v Bišu, kjer so obhajali god. Vsled zavživanja opojnih pijač so se skregali in je prišlo do krvavega pretepa, v katerega potekla je Franc Polanec iz Črmlenšaka sunil Stanislava Voglarja iz Nadbišca z nožem v prsa, da je obležal na licu mesta mrtev. Drugi trije Al. Vajdič, Franc Arnoš in Horvat so zadobili težke telesne poškodbe. To je sedaj v dobri 14 dni že tretji uboj v sodnem okraju.

Sv. Lenart, povzročen vsled neizmernega uživanja pijače in podivjanosti mladih ljudi, ki niso imeli med svetovno vojno prave vzgoje!

Razne novice od Sv. Barbare v Haložah. Drevo je ubilo Korparjevega viničarja in člana izobraževalnega društva Filipa Kolednik. — Umrl je v 84. letu starosta star naročnik »Slovenskega Gospodarja« Janez Arbejter, sodar in pesestnik. Umrl je tudi posestnik Jože Mlakar. Vsi trije doma iz Paradiža. — Dne 21. m. m. je priredilo izobraževalno društvo igro »Miklova Zala« v slovo odhajajočemu tajniku in voditelju društva z dobrim uspehom. — Dne 24. m. m. pa je bil poslovilni večer pri g. Zaveu, kjer smo se ginjaivo še enkrat poslovili od g. kaplana in on od nas, želeč mu obilo uspeha v organizacijah in v svoji službi na novem mestu. G. kaplan! Za Vami kličemo še enkrat: Bog Vam povrni Vaš trud in požrtvovalnost, ljubezen in dobre nauke! Mi ostanemo skupaj in nobena mrzla burja nam ne more škodovati pri skupnem društvenem delovanju. Mi bomo vodili društvo v katoliško-narodnem duhu tudi naprej, četudi se bo nam stavilo morebiti ovire.

Zopet dva vloma v okolici Slov. Bistrice. Okolica Slov. Bistrice ogroža že nekaj mesecev predzrna roparska tolpa, ki je izvršila že celo število velikih vlovov. Tolpa mora biti dobro organizirana, roparji so maskirani ter morajo imeti seboj konje in voz, na katerega naložijo oropano blago. Napadajo najraje trgovine. V noči od torka na sredo so oplenili trgovino Šifer v Laporjah pri Pragerskem. Vlomili so skozi okno ter znosili iz trgovine vse, kar je imelo večjo vrednost. Domačini so spali v prvem nadstropju nad trgovino. Roparji, bilo jih je kakih deset po številu, so opravljali svoj posel precej hrupno, da so prebudi otroka trgovca. Otrok je zbudil mater in ta je šla k oknu pogledat ter je opazila roparje na cesti. Ne da bi zbudila moža, je zgrabila za samokres ter ustrelila skozi okno. Mož je strel prebudil, vzel je ženi samokres ter streljal dalje na razbojnike, ki so z ognjem odgovorili ter obsuli okna s krogami. Padlo je okrog 50 strelav, vendar roparji s srečo niso nič zadeli, dočim je eden strel trgovca pogodil nekega roparja ter ga ranil. Drugo jutro so našli na cesti celo mlako krvi, dočim ranjenca ni bilo nikjer. Njegovi tovariši so ga nesli s seboj. — Naslednji predzren rop se je dogodil v noči od četrtka na petek sredi Slov. Bistrice. Roparji so oplenili trgovino Zagar. Odnegli so precej blaga v znatni vrednosti. Orožništvo je pridno na delu, toda vsa zasledovanja so bila dosedaj brezuspešna. Roparji so najbrže iz okolice Slov. Bistrice, ker dobro poznajo razmere pri posameznih žrtvah.

Ustanovila se je Posredovalnica dela za Prekmurje v Murski Soboti; poslovanje se začne dne 1. decembra 1926. Vsi delodajalci, ki rabijo delavce, hlapce, služkinje itd., naj se zgledajo osebno ali pismeno.

Posledice zadnje povodnji v Savinjski dolini. V noči do 21. na 22. novembra so nalive povzročile novo povodnj. Voda sicer ni tako visoko narasla, kakor ob oktoberski povodnji, vendar pa je tudi sedaj napravila mnogo škode. Komaj je bil postavljen zasilni most čez Savinjo, že ga je znova odneslo. Izginile so tudi vse zasilne brvi med Lučami in Solčavo, ki so bile pred enim tednom dograjene kot začasno nadomestilo za mostove, odnešene ob oktoberski povodnji. Cesta je sedaj na mnogih krajih še bolj razdejana, tako da sedaj sploh ni mogoče več peljati z vozom iz Ljubnega v Luče, tudi če bi Savinjski most pri Lučah ne bil porušen; vozni promet med Lučami in Solčavo pa je bil že od predzadnje povodnji docela nemogoč. Nasip nad vasjo ob desnem bregu Savinje je povodenj te dni še bolj raztrgal. Prebivalci nižjega dela vasi so bili v velikih skrbah za svoje imetje. Balo so se da bo Savinja še bolj narasla ter si skoz pretrgani nasip napravila novo strugo. Katastrofa bi bila v tem primeru neizogibna in strašna. Ogroženih je bilo najmanj 8 hiš da jih voda odnese.

Pogrešani najden. Dne 23. novembra so našli pod okoli 150 m visoko skalnato steno Šmohorice ostanke od dne 14. junija t. l. pogrešanega učenca IV. razreda mešč. šole v Slovenjgradcu Antona Pogorevnik. Truplo je že popolnoma razpadlo in so se našle samo še kosti, ki so ležale raztrošene daleč naokoli, ter nekaj obleke in čevlji, po katerih se je ponesrečenca spoznalo. Njegovi zadnji ostanke so se položili v blagoslovljeno zemljo na pokopališču v Kotljah. Kako se je nesreča pripetila, ni jasno.

Drugi dan, v ponedeljek je bil v dvorani Zadržne gospodarske banke občni zbor, ki je pokazal, da Prosvetna zveza kljub vsem težavam, ki jih ima, napreduje in sicer veselo napreduje. Občni zbor je vodil predsednik dr. Hohnjec, ki je imel lep nagovor, katerega bomo še priobčili. Vsa društva, ki se zavežajo, kaj imajo v svoji Prosvetni zvezi, so poslala svoje zastopnike, ki so se udeležili tudi popoldanskega tečaja, ki je trajal do večera in še v torek popoldne. — Podrobnejše poročilo in pregled stanja Prosvetne zveze bomo v posebnem sporočilu objavili.

Ta dva dneva sta pokazala, da je prosvetno delo vredno ljubezni, vredno žrtve! Ljubimo ga, žrtvujemo se!

Muta. Orel na Muti priredi v nedeljo, dne 5. decembra igro »Zamujeni vlak« v petih prizorih v dvorani g. Deučman na Muti. Po predstavi nastopi Miklavž s svojim spremstvom. Odbor.

Št. IIj v Slov. gorah. Sv. Miklavž bo prišel v nedeljo, dne 5. decembra po večernicah na oder dvorane Slov. doma in bo obdaroval pridne otroke in dobre šentiljane. Na sporedu je poleg zabavnih točk tudi otroška igrice »Tončkove sanje na Miklavžev večer«. — Darove bo sv. Miklavž zbiral v nedeljo od 1. do 3. ure v čitalnici Slov. doma.

Središče ob Dravi. Tukajšnja orlovska mladina priredi v nedeljo, dne 5. t. m. v Društvenem domu v Središču Miklavžev večer z zanimivim in pestrim sporedom. Poleg petja so na sporedu še deklamacije, govori in tamburaške točke, igra Sv. Miklavž, ter obdaritev otrok in odraslih po Miklavžu. Vsi, ki hočejo svoje otroke ali kogarkoli obdarovati, naj prinese darila lepo zavita z natančno označenim naslovom v nedeljo popoldne do 3. ure v Društveni dom. V pokritje stroškov se bo pobiralo od vsakega paketa malenkostno vsoto 1 Din. Začetek točno ob pol 6. uri zvečer. Otroci naj pridejo v spremstvu staršev. Vstopnine ni, ter se vabijo vsi, ki hočejo imeti zabaven in užitek poln večer. Odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Točo smo obetali in nekateri rado vedneži in lahkovrneži so nam verjeli ter prišli 21. novembra v lepem številu gledat, kako se nam bo to posrečilo. Toče sicer niso videli, pač pa še lepše stvari na društvenem odru. Škoda, da bomo čez zimo morali zapreti radi mraza Pergerjevo uto, ki se od prireditve do prireditve vedno bolj polni z zabaveželjnim ob-

poroka. V božjepotni cerkvi sv. Roka nad Smarjem se je v sredo dne 24. novembra poročil mladenič Miroslav Novak od Sv. Roka z gđe. Julko Vreže, nečakinjo monsr. Vrežeta. Na gostiji so svatje nabrali za Prosvetno društvo v Smarju 110 Din, za kar vsem najlepša zahvala. Novoporočenemu paru obilo sreče.

Še o plazu na Pilštajnu. Naš kraj je tako tih, tako zapuščen in ločen od sveta. Plaz je pa spravljen k nam novo življenje, nenavadno vrvenje. Vojaki odhajajo vsako jutro na delo, zvečer se zopet vračajo v svoje »kasarne«. Kuhajo si v trgu in tam tudi dobijo svoje deleže zjutraj in zvečer; popoldne jim pa nosijo hrano na kraj, kjer delajo. Po obedu imajo dve uri odmora. Vse za prehrano potrebno dobijo sedaj redno iz Celja. Zdi se človeku, kakor da bi kopali strelske jarke: tu bolj plitve, tam zopet globoke, da se v njih popolnoma skrijejo. V teh mislih te še bolj potrjuje močno streljanje, ki se sliši od blizu na nasprotni strani. Domačini namreč vrtajo in razstreljujejo pečine ob okrajni cesti, da jo tako razširijo. Kamenje pa vozijo k plazu, da z njim zasipljejo odvaljalne jarke, ki jih kopljejo vojaki. Radovedni gledalci prihajajo od blizu in daleč, peš in na voze! Ob nedeljah se vrste sploh ne pretrgajo: eni odhajajo, drugi pa prihajajo nepretrgoma do trde noči. V nedeljo, dne 21. novembra, se jih je samo iz Planine pripeljalo gledat 4 obloženi vozovi. Kaj pa plaz? Gre nevzdržno svojo pot naprej. Nič se ne zmeni ne za delavce in ne za gledalce. Delavce, ki ga prekopavajo, in radovedne gledalce, ki po njem hodijo, vse lepo mirno in počasi nese naprej. In fotografom, ki prihajajo s svojimi aparati in jih nastavlja sedaj na tem koncu, potem zopet na drugem, pravi tiho in resno: Pridi jutri in ne bom več tak, kot sem danes. In res! Dolg je že nad 1 km; okrajno cesto je pretrgal na dveh krajih v razdalji 320 metrov. Vzdignil je že strugo v Bistrici pod cesto, tako je voda začela močno in skrivnostno šumeti. Ze vzdiguje tudi zemljo onkraj potoka.

— Dne 24. novembra si je naš plaz ogledala zopet nova komisija. Prišel je izvedenec g. dr. Marijan Salopek, vseučiliški profesor v Ljubljani. Spremljal ga je g. Guzelj, inženjer pri gradbeni direkciji v Ljubljani. Pod vodstvom g. inženjerja Juga, ki vodi odvaljalna dela na plazu, župana g. Ivana Regvata in več domačinov je komisija pregledala plaz od začetka do konca in vso njegovo okolico. Strokovnjaško oko g. profesorja je takoj pri prvem pogledu na plaz in okolico natančno izpregledalo pravi položaj. Vsa vzhodna stran Pilštajna leži na plazoviti podlagi. Po novem deževju bo zavzel plaz veliko večji obseg, tako da je ogroženih še sedem stanovanjskih hiš, raztresenih po plazovitem ozemlju, in pokopališče. Komisija je tudi odobrila dosedanj načrt inženjerja g. Juga pri odvaljalnem delu. Samo treba bi bilo več delavcev: pa kaj, ko pa nikjer ni denarja. Tudi prizadeti domačini naj bi po navodilih g. inženjerja odvajali vodo s prekopov in izkopane jarke in proč od plaza. Če pride deževje, bo v kratkem času plaz zaprl Bistrico in bo treba preložiti strugo potoka, okrajno in občinsko cesto do trga.

Vlak ga je povozil. V sredo so našli na železniškem prelazu pri Kresnicah truplo mladega moža, katerega je vlak povozil. Malo dalje je ležalo kolo. Mladenec se je vozil s kolesom čez prelaz. Nenadoma je pridrvel tovorni vlak. Lokomotiva je kolesarja podrla na tla, mu pretrgala desno nogo ter ga tudi močno poškodovala po glavi. Kmalu po nesreči so ga železniški uslužbenci našli v krvi in nezavestnega ter ga po prvi pomoči odpeljali s prvim vlakom v Ljubljano.

Srce mu je zašil. Zdravniška veda je v zadnjih letih silno napredovala. Operacije, ki so se strokovnjakom še do nedavna zdele povsem nemogoče, danes niso več nikakr redkost. Med najobčutljivejše organe človeškega telesa spada med drugim tudi srce. Ranjeno srce je pomenilo do nedavna gotovo smrt. Izkušnje v svetovni vojni pa so pokazale, da pravočasna pomoč tudi v takih slučajih lahko reši življenje. V velikih mestih z modernimi zdravniškimi ustanovami so bile že ponovno izvršene take operacije, pri nas pa smo doslej bili še bolj skromni. Minulo soboto pa so pripeljali v beograjsko bolnico mizarskega učenca Branimira Markoviča, ki ga je v pretepu nekdo zabodel v prsa. Bolj mrtvega kot živega ga je rešilni oddelek pripeljal v bolnico, kjer so mu takoj nudili prvo pomoč. Službujoči zdravnik, ki je ranjenca preiskal, je ugotovil notranje krvavenje. Obvestil je o tem profesorja dr. Milivoja Krstiča.

činstvom. Pa nas naj obišče v temvečjem številu na veliki tomboli na jurjevsko nedeljo, ko bomo lovili srečo!

Veržej. Misijonski dan. Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 12. decembra v prostorih Marijanišča v proslavo Brezmadežne in v prid afrik. in salezij. misijonov lepo misijonsko igro »Afindra« in več ljubkih prizorov s petjem. Vabimo k obilni udeležbi.

Šmarje pri Jelšah. Pri nas se v Katoliškem domu naša društva dobro razvijajo. Prosvetno društvo je imelo pred kratkim svoj redni občni zbor. Društveni sestanki se bodo vršili po možnosti vedno mesečno. Predzadnji nedeljo je bil dobro obiskan sestanek, katerega je imel gospod okrajni ekonom Stamberger o gnojenju polja in o kmetijstvu sploh. Želimo, da bi se sestankov v vedno tako lepem številu tudi starejši može udeležili. Imeli smo tudi ustanovni občni zbor dramatičnega odseka, v katerem so izvoljeni gg. Meško, J. Turk, Nežka Anderluhova in Rok Leskovšek. Krožek deluje dobro. Ustanovila se je tudi šmarsko-rogaška orliška srenja s sedežem v Šmarju. Odsek dela dobro. Obojni naraščaj dela dobro pod vodstvom g. Meška. V Katoliškem domu se naseli tudi okoliška občinska pisarna, ker pri zidavi doma ni vztrajala vsled prizivov demokratov na svoj sejni sklep namreč, da prispeva 25.000 Din za vselej in se bi smela vključiti za lastninsko pravico, mora seveda sedaj cela občina radi par samoblastnežev plačevati najemnine oziroma v domu odškodnino. — Tako se godi v Šmarju.

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo, dne 5. decembra se priredi v Katoliškem domu takoj po večernicah Miklavžev večer za našo orlovskega mladino z malo igrice in razdeljevanjem daril. — Na gostiji Novak—Vreže se je nabralo za Prosvetno društvo 110 Din. Najlepša hvala in želimo mlademu paru prav obilo sreče.

Tečaj. V šmarskem Katoliškem domu bo od 12. do 17. decembra prosvetni in telovadni tečaj na katerega so vabljeni iz šmarskega, rogaškega in kozjanskega okraja vsi, ki se zanimajo za delo v organizaciji. Prijave sprejema orlovskega okrožja v Šmarju pri Jelšah.

Sv. Križ tik Slatine. Tukajšnje Bralno društvo uprizaro v nedeljo dne 5. decembra resno in zanimivo igro »Veriga« popoldne po večernicah v društveni dvorani. Prijatelji poštene zabave prav iskreno povabljeni, zlasti iz šmarsko-rogaškega okraja, pa tudi od drugod bo vsak dobrodošel. Torej na svidenje! Bog živi!

## Naša društva.

### PROSLAVA 20 LETNICE IN OBČNI ZBOR PROSVETNE ZVEZE V MARIBORU

se je izvršil prav razveselivo in pričal, da je veliko one volje, s katero bodo delavci kršč. prosvete nudili narodu to, kar za svoje duhovno življenje, za svojo izobrazbo potrebuje. Prosvetna zveza v Mariboru, ki je naslednica prejšnje Slov. kršč. soc. zveze, obstoja že dvajset let. V tej dobi je izvršila veliko kulturno delo, ki ga ni mogoče prečeti, ne stehati, ne zmeriti, samo priznati: če bi tega prosvetnega dela ne bilo, Bog ve, kje bi bil danes naš narod!

Da bi se ob 20 letnici ustanovitve spomnili vseh, ki so to prosvetno delo začeli in ga zvesto in uspešno vršili, so katoliška prosvetna društva v Mariboru priredila posebno proslavo preteklo nedeljo, 28. novembra t. l. v dvorani Narodnega gledališča. Tu je nastopila katoliška omladina s svojo, širom Slovenije znano godbo na pihala, s svojim novim, mladim tamburaškim zborom, ki je tudi poskusil napraviti svoje prve korake v svet, Slov. pevsko društvo »Maribor«, ki postaja matica naših pevskih zborov na narodni meji, nam je zapelo pesmi ter pokazalo, da je že precej napredovalo in da lahko mirno pričakujemo še nadaljnjih uspehov. Ljudski oder je s svojo igro in godbo nudil prav umetniški užitek. Višek vse proslave pa je bil govor častnega predsednika Prosvetne zveze, našega voditelja dr. Antona Korošca. On je bil, ki je stal skupno z dr. Krekom, dr. Hohnjecem in mnogimi drugimi ob zibelki te, danes velike prosvetne organizacije. Povdaril je, kako velik zaklad za naš narod je prosveta, in sicer le krščanska prosveta in razkril ono skrivnostno moč, ki more ta zaklad dvigniti in narodu ohranjati, to je nesebična ljubezen in požrtvovalnost naših kulturnih delavcev, duhovnikov, učiteljev in raznih razumnikov, pa tudi naših pridnih odbornikov in odbornic po naših društvi.

Proslave so se udeležili zelo odlični gostje: škof dr. Andrej Karlin s stolnim kapljem, mestni župan dr. Leskovar, prosvetni šef dr. Poljanec in veliko število naših razumnikov. Iz Ljubljane so bili navzoči: predsednik Prosvetne zveze dr. Mohorič in tajnik Zor.